

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Warmte en Ondergrond

Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 22 februari 2021
Bijlage(n): 0

Ons kenmerk: WF-529
Tel: [REDACTED]

Vakgroep Juridische Zaken
Uw kenmerk: DGKE-WO / 20284886

Onderwerp:
Advies winningsplan Tietjerk

Geachte [REDACTED],

Op 7 december 2020 hebben wij uw verzoek ontvangen om uiterlijk 19 februari 2021 advies uit te brengen over het gaswinningsplan Tietjerk van Vermilion. Naar aanleiding daarvan geven wij het volgende advies.

Algemeen

Het bestuur van Wetterskip Fryslân is principieel tegen nieuwe gaswinningsen en ondersteunt van harte de doelstellingen ten aanzien van de energietransitie waarbij er een afbouw plaatsvindt van het gebruik van fossiele brandstoffen. Het zijn immers bij uitstek de waterschappen die de gevolgen ervaren van klimaatverandering (zoals zeespiegelstijging) als gevolg van de uitstoot van broeikasgassen en de bodemdaling als gevolg van gaswinning, bijvoorbeeld ten aanzien van schade aan waterkeringen en vermindering van drooglegging. Een verdere ontwikkeling van aardgaswinningsen leidt naar onze mening ook niet tot een versnelling van de transitie naar duurzaamheid. In dat kader vragen wij u dan ook om kritisch te zijn ten aanzien van nieuwe en bestaande gaswinningsen en daarbij oog te hebben voor de communicatie met bewoners van gaswingebieden.

Winningsplan Tietjerk

Het winningsplan Tietjerk betreft de gasvelden Tietjerksteradeel-Rotliegend, Tietjerksteradeel-Vlieland en Suawoude. Gasproductie uit deze gasvelden vindt plaats sinds respectievelijk 1974, 1977 en 1984. Het doel van het winningsplan is het vergroten van de productie en verlengen van de productieduur tot uiterlijk eind 2050. Dit zou kunnen door middel van wijzigingen in bestaande putten, herstart van tijdelijk ingesloten putten, productieverhogende werkzaamheden waaronder fracken, het boren van een aftakking van bestaande putten in het gasvoorkomen of het boren van nieuwe putten in de gasvoorkomens. Het kan deels nieuwe deelvoorkomens betreffen, en deels

deelvoorkomens die met de huidige putten onvoldoende worden aangesproken. Deze inzichten vereisen een actualisatie van de productie- en de bodemdalingsvoorspellingen.

Het diepste punt van de bodemdalingskom boven het Tietjerksteradeel en het Suawoude gasveld is voor beide gasvelden volgens Vermilion 18 centimeter sinds de eerste meting uit 1974. Vermilion schat de bodemdaling op 1-1-2020 op basis van de gemeten bodemdaling in het diepste punt boven beide gasvelden op 20 centimeter. Een deel van de verwachte toekomstige bodemdaling wordt veroorzaakt door gaswinning welke in het verleden al heeft plaatsgevonden, zogeheten na-ijl daling. Deze bodemdaling zal optreden ongeacht of er nieuwe productie plaatsvindt en bedraagt ongeveer 5 centimeter in het diepste punt. Dit diepste punt bevindt zich noordelijk van de huidige gemeten twee diepste punten boven het Tietjerksteradeel en Suawoude gasveld. De uiteindelijke totale bodemdaling door gaswinning wordt geschat op maximaal 32 centimeter in het diepste punt.

De kans op aardbeving door de gewijzigde winningen valt in de laagste seismische risicocategorie.

Gevolgen voor het watersysteem

Het waterschap beoordeelt delfstoffenwinningen vooral op de mogelijk negatieve effecten voor het watersysteem. Het voorgaande en het winningsplan beschouwend oordelen wij dat er door de wijzigingen in het winningsplan sprake is van een substantiële toename van de bodemdaling in een gebied waar wij verdere daling zoveel mogelijk willen beperken omdat er al sprake is van opgetreden daling door gaswinning en autonome daling. Er is dus al een complexe situatie die door de onomkeerbare gevolgen van bodemdaling door gaswinning nog verder wordt gecompliceerd. Het bodemdalingsgebied wordt bovendien aanzienlijk in noordelijke richting uitgebreid. Daarover de volgende alinea's.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

De grootste daling (tot maximaal 32 cm in plaats van 25 cm op basis van huidige prognose) breidt zich min of meer uit richting Burgum en Sumar, waar een deel van de bebouwing vrij voor de boezem ligt en dat proberen wij juist te behouden. Doordat het peil van de boezem niet kan worden aangepast betekent dit een afname van de drooglegging voor de bestaande bebouwing. Het is vrijwel zeker dat dit tot aanzienlijke problemen leidt. De extra daling heeft bovendien consequenties voor de hoogte van de waterkeringen langs o.a. het Prinses Margrietkanaal. Bij recente aanpassingen van de waterkeringen of bij andere waterhuishoudkundige (herstel)maatregelen is logischerwijze geen rekening gehouden met de extra bodemdaling uit het voorliggende winningsplan.

Verder ligt ten (noord)westen van Burgum een gebied dat via een stuw kan afwateren naar de boezem. Door de eerdere bodemdaling is het peilverschil tussen de boezem en het gebied bovenstrooms van de stuw al geminimaliseerd. Door de extra bodemdaling wordt de afwatering nog verder negatief beïnvloed. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of vrije afwatering mogelijk blijft of dat een deel van het gebied onder bemaling gebracht moet worden.

De bodemdaling vindt bovendien plaats in gebied met een beperkte drooglegging. De bodemdaling heeft zeker daar negatieve effecten voor gemalen, de eerder genoemde keringen en de waterberging. In dit gebied zijn ook al herstelmaatregelen uitgevoerd, gebaseerd op de vigerende prognoses en dus exclusief de significante toename van de bodemdaling die dit winningsplan tot gevolg heeft. Daarnaast is het de vraag of er nog mogelijkheden voor

peilverlaging zijn, want de effecten van peilverlaging strekken zich mogelijk uit van het Drents plateau (verdroging) tot in westelijke richting (versterking verzilting).

Samenvatting en conclusie

Het betreft een winningsplan met een zeer grote impact; over een flink gebied neemt de al verwachte bodemdaling van circa 25 cm toe tot 32 cm, met negatieve effecten voor de nu nog vrij voor de boezem liggende gebieden, gemalen, waterkeringen, de drooglegging en aanwezige waterberging. Bovendien wordt het bodemdalingsgebied vooral in noordelijke richting aanzienlijk uitgebreid. De onomkeerbare gevolgen van bodemdaling door gaswinning compliceren het waterbeheer in deze reeds complexe context en zijn daarom uitermate ongewenst

Advies

Gelet op het voorgaande adviseren wij u om **niet** in te stemmen met het voorliggende winningsplan Tietjerk.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

[Redacted]
Dijkgraat

[Redacted]
Secretaris-directeur

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?